

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček, uradu štev. 13.633.

Brez orientacije.

Slovenska oficijska politika je danes brez orientacije. To se najlepše vidi iz časopisja vodilnih strank. Na vse načine se skuša prikriti pravo stanje sedanje jugoslovenske notranje politike in z vsemi sredstvi se skuša vzbujati med ljudmi nade, za katere ni prav nobene upravičenosti.

Tako nočejo mladinski listi povedati svojim bralcem, da je sporazum med radikali in radičevci že v vseh glavnih točkah dosežen in da je treba samo še nekaj formalnosti in vlada RR bo dejstvo. In na drugi strani noče priznati časopisje SLS, da so Slovenci od sporazuma izključeni in da za bližnjo dobo ne bodo imeli Slovenci prav nobenega vpliva na vodstvo državne politike.

In vendar je jasno, da se more slovenska politika pravilno orientirati le, če pogleda resnici v oči, če si ne dela praznih iluzij. Po nerodnosti svojih političnih strank so Slovenci svojo pozicijo zaenkrat zaigrali in te pozicije se ne da priboriti nazaj s prikrivanjem resnice, še manj pa z neresničnimi očitki na račun takozvane radičevske kapitulacije v trenutku, ko prijemajo radičevci za državno krmilo.

Izgubljeno pozicijo se da nazaj osvojiti le z delom in za nas Slovence treba dobiti samozavestnim delom. Treba je enkrat prenehati s politiko, ki ima skoraj merkantilni značaj in treba se pričeti zavedati, da je močna politika samo tista, ki črpa svojo silo direktno iz naroda, ki je vseskozi narodna. V tem, ne pa v raznih konjunkturah, je moč političnih strank in če ne bomo dosledno in konsekvntno tej resnici prilagodili svoje politike, potem bomo izgubili tudi v bodoče več ko eno bitko.

Mladini, ki so bili vedno orientirani le na to, kako bodo ugajali vsakokratnim gospodarjem situacije, ti sploh ne morejo priti v poštev za narodno politiko. Kakor hazarderji so stavili vse na eno karto in ko so zaigrali to karto, so izgubili vse.

Toda druge stranke morajo pričeti misliti na to, da se orientirajo v smislu čisto narodne politike, ali pa bodo ostale same in vsled tega tudi slovenski narod brez veljave.

Mislimo, da bi bilo veliko boljše, mesto da si dovoljujejo naše stranke očitke na račun Hrvatov, da raje pogledajo, kako se je Hrvatim posrečilo ves narod organizirati v eni stranki. Najti za ves narod eno politično misel in jo tako izdelati, da morejo na njo pristati vsi stanovalci, to je problem, ki ga mora pričeti reševati tudi slovenska politika, če hoče, da bodo vse sile naroda uveljavljene.

Po svojem aparatu, po svoji dobri organizaciji, po številu pristašev, bi bila SLS poklicana, da postane nositeljica slovenske politike. Le malo verjetnosti pa je, da bi se ji to posrečilo in sicer ravno vsled tega, ker je preveč sklerikalna. Popolnoma izključeno je, da bi mogla postati stranka, v kateri ima en inteligentni sloj, privilegirano stališče, pa naj bo za njo še tako zaslužen, res narodna stranka. In če se ne prične SLS lažirati, če ne dokaže kleru njegovega mesta, potem je brezupen vsak poskus, da bi postala SLS kdaj vsenarodna stranka. Seveda je za tako dejanje treba imeti veliko poguma in mnogo delavoljnosti. Mislimo, da smo upravičeni, če v ta pogum vodilnih krogov SLS dvomimo.

Če pa ne more SLS postati vsenarodna stranka, potem pač treba poskusiti, da izvrše to nalogo druge stranke. Mislimo, da je za ustanovitvi Zveze slov. kmet-

Pogoj g. Pašića.

S SPORAZUMOM MORA BITI LIKVIDIRANO TUDI HRVATSKO VPRAŠANJE.

Beograd, 7. julija. Včeraj je Pašić sprejel radikalni triumvirat, ki vodi pogajanja in mu dal vse potrebne instrukcije za daljna pogajanja z radičevci. — Pašić je rekel, da ni sporazuma dotlej, dokler se radičevci ne izjavijo o tem, da je obenem s sporazumom likvidirano tudi politično vprašanje, znano pod imenom »hrvatsko vprašanje«. Sele potem, ko bo to vprašanje odstranjeno z dnevnega reda, bo mogoče sestaviti skupno vlado. Krizi vlade naj bi sledila

nova vlada. Moglo bi biti tudi nekaj političnih izprememb. V glavnem pa bi ostalo vse pri starem in bi se nadaljevala stara deklaracija vlade.

Danes zjutraj je prispel v Beograd Pavle Radić, ki je prinesel s seboj odgovor Stjepana Radića. Za ta odgovor vlada v političnih krogih veliko zanimanje. Sporazum se sedaj nahaja v taki fazi, da po mišljenju gotovih političnih krogov ne more nihče biti optimistično razpoložen.

Samostojni demokrati zopet upajo.

Beograd, 7. julija. Včeraj popoldne so se sestali radikalni in radičevski delegati, ki vodijo pogajanja za sporazum. Od radičevcev sta bila navzoča samo dr. Nikić in Superina. Pavle Radić namreč še ni dospel iz Zagreba. Sestanek je bil več ali manj informativnega značaja. Radičevska delegata sta obvestila radikale o nedeljski diskusiji v Zagrebu. Dalje so razpravljali tudi o intrigah samostojnih demokratov. V tem pogledu so bile dane informacije, da bi situacija postala čista.

Službena pogajanja med radikali in radičevci se bodo danes nadaljevala. Politični krogi smatrajo, da bodo pogajanja kmalu končana. Pogajanja bi mogla biti odgodena za danes popoldne, ako bi se pokazala potreba, da morejo na dopoldanski seji skupščine prisostvovati vsi poslanci. Kakor doznavamo, je potek pogajanj zelo ugoden in moremo pričakovati pozitivnih rezultatov.

Dosedaj še ni bil sestavljen tekst sporazuma. Pišejo se samo zapisniki o posvetovanjih. Tekst sporazuma bo sestavljen še le po vseh končanih posvetova-

njih in bo vseboval izveček iz vseh onih vprašanj, ki so se pretresala in ki so bila sprejeta v zapisnik, ter sestavljajo bistveni del razgovorov. Tako bo tekst sporazuma vseboval razgovore, ki so se vršili na posameznih sestankih med radikali in radičevci.

Današnjemu sestanku pripisujejo politični krogi veliko važnost, ker se smatra, da bodo na tem sestanku rešena vsa ona vprašanja, ki so še preostala.

Poleg popolnega optimizma v radikalnih in radičevskih krogih moremo zabeležiti še optimizem na strani samostojnih demokratov, ki že dalj časa trdijo, da nacionalni blok ne bo doživel nobenih sprememb. To je, da sedanja pogajanja med radikali in radičevci ne bodo dovedla do onega cilja, katerega pričakujejo radičevci. V radikalnem klubu obstoji atmosfera sporazuma in sestave skupne vlade z radičevci. Isti krogi pričrtavajo, da so vsa načelna vprašanja med radikali in radičevci rešena in da bodo imela pogajanja, ki se danes ali morda še jutri nadaljujejo, le informativen značaj.

Seja radikalnega kluba.

RADIKALI PROTI DR. LUKINIČU.

Beograd, 7. julija. Včeraj dopoldne se je pred sejo narodne skupščine vršila seja radikalnega poslanskega kluba. Na seji so razpravljali o obtožnici proti Lukiniću radi afera Thurn-Taxis. Seja je bila posvečena izključno temu vprašanju in bi se morala nadaljevati včeraj popoldne. Ker pa je včeraj delal plenum skupščine in zakonodajnega odbora, je bila popoldanska seja preložena na danes dopoldne.

Sejo je otvoril Ljuba Zivković, ki je poročal, da je prosil člane kluba: dr. Ninko Perića, Leovaca in Zivka Sušića, da natančno prouče vprašanje obtožnice proti Lukiniću. Istočasno je Zivković dodal, da je dr. Ninko Perić izdelal obširen referat, v katerem navaja nepobitna dejstva proti Lukiniću in s katerim se popolno skladata tudi Leovac in Sušić.

Dr. Perić je nato prečital svoj referat.

skega ljudstva taka možnost ustvarjena. Toda nikakor ne brez aktivnega in zelo marljivega sodelovanja inteligence. Toda zavedati se je treba tudi tega, da je za vse to treba mnogo dela, mnogo samostojnega in mnogo požrtvovalnosti. Veliki cilji so vedno dragi.

Slovenska politika je bila neuspešna, ker je iskala orientacijo izven sebe. Toda le v sebi je rešitev in le iz naroda pride pomoč. V tem smislu se mora orientirati slovenska politika in potem ne bo nikdar več v nevarnosti, da se izvrši sporazum brez nje.

Značilno je, da je klub enoglasno sprejel Peričeve zaključke. Za njim sta govorila še Sušić in Leovac, ki oba soglašata z izvajanjem dr. Perića. V diskusijo je posegel tudi g. Vlačko Kocić, ki je zahteval pojasnila, ali se je vlada že bavila s tem vprašanjem.

Minister Marko Gjuričić je izjavil v imenu vlade, da se vlada s tem vprašanjem še ni bavila. Istočasno je Marko Gjuričić izjavil, da vlada ni napravila nobenega vprašanja, in predlaga, da se puste radikalnim poslancem proste roke, da glasujejo po svoji uvidevnosti. Radikalni klub je sprejel predlog Gjuričića. Po seji radikalnega kluba je prevladovalo mnenje, da bo Lukinić izročen sodišču. Sklep radikalnega kluba in razpoloženje radikalnih prvakov je bila senzacija za vse politične kroge.

Samostojni demokrati so zelo vznemirjeni radi sklepa radikalnega kluba. Politični krogi smatrajo, da je potrebno za vlado in radikale, da se dobi gotov čas in da se najde ugodnega izhoda iz situacije. Večina radikalov je za to, da se Lukinića izroči sodišču. Mogle pa bi tudi nastati izpremembe, ker so radikali stari taktiki. Izročitev Lukinića sodišču zavisi od uspeha pogajanj z radičevci. Ako bodo ta pogajanja uspela, bo Lukinić izročen sodišču.

Samostojni demokrati so se bavili včeraj z vprašanjem obtožnice proti Lukiniću. Vsekakor je položaj za nje zelo težak in nevaren.

Seja nar. skupščine.

Beograd, 7. julija. Seja se je pričela z običajno zamudo. Predsednik je javil tragično smrt posl. Ajanovića in je zbornica počastila njegov spomin. Predlog kandidatov za Državni svet in glavno kontrolo je bil dodeljen posebnemu odboru. Nato je bilo prečitanih več zakonskih načrtov, ki so jih vložili razni ministri. Predsednik je javil, da si je pridržal posl. Pavle Radić mandat v okraju Šibenik—Zadar ter resigniral na mandat v Banjaluki. Posl. Agatonović je predlagal nujno pomoč poplavljenecem. Minister Miletić je pomoč obljubil. Finančni odbor je že predložil poročilo o dvanajstlinah. Ko so bile prečitane še druge formalnosti, se je prešlo na dnevni red obtožba dr. Polića in tovarišev proti ministru Lukiniću. Po čitanju obtožbe, se je pričelo s čitanjem Lukinićevega zagovora, ki obsega 57 tiskanih strani. Ob eni uri je bila seja prekinjena.

POPOLDANSKA SEJA.

Beograd, 7. julija. Popoldanska seja skupščine se je pričela ob 17. in je trajala le pol ure. Prvi je govoril Pečić, ki predlaga, da se seja preloži na danes radi tega, ker poslanci niso imeli dovolj časa proučiti zagovor Lukinića, ki je bil razdeljen poslancem šele opoldne. Ker se je dalo Lukiniću dovolj časa na razpolago za sestavo zagovora, je tudi potrebno, da imajo poslanci vsaj en dan za proučevanje tega zagovora. Marko Trifković je stavil predlog na glasovanje, ki je bil soglasno sprejet. Seja je bila nato prekinjena in se nadaljuje danes ob 10. dopoldne.

Kompromis glede tiskovnega zakona.

Beograd, 7. julija. Na seji plenuma zakonodajnega odbora so detaljno razpravljali o tiskovnem zakonu. Predsedoval je Ljuba Jovanović, ki predlaga, da se izvoli ožji odbor, ki se bo dogovoril z vlado o predlogih opozicije glede sprememb poedinih členov. Posl. Groš ugovarja: »Med nami in vami ne more biti sporazumevanja glede tiskovnega zakona. Tu more biti govora samo o sporazumu glede stilizacije.« Jovanović pristane na to. Pri volitvah v ta odbor so bili izvoljeni s strani opozicije: Smodej, Kumanudi, dr. Polić in Zanić; s strani vlade pa Ljuba Jovanović, Srskić in Velja Popović. Ko se je ožji odbor sporazumel glede dela, je bila seja plenuma prekinjena in se vrši prihodnja danes. Ako pa bo deloval danes plenum skupščine, bo seja sklicana pisnim putem.

Ožji odbor je nato delal v ministrski sobi skupščine. Stiliziral je prvih 20 členov tiskovnega zakona. Glede členov, kjer se vlada in opozicija nista mogli sporazumeti, bo razpravljala plenum odbora.

DEMANTI DR. TRUMBIĆA.

Zagreb, 7. julija. Dr. Ante Trumbić dementira vse vesti, ki jih je priobčilo nedeljsko »Vreme«. Dr. Trumbić je imel kratek razgovor z nekim gospodom, ki pa njegovega razgovora ni točno reproduciral. To velja zlasti glede onih mest, ki se nanašajo na reakcionarnosti tiskovnega zakona v zvezi z eventualnim vstopom HSS v vlado.

Širite „Nar. Dnevnik“.

„Formalna kriza vlade nacionalnega bloka je otvorjena.“

»Politički Glasnik«, zelo vpliven beograjski list, piše o položaju sledeče: S pričetkom oficijelnih pogajanj med HSS in radikali je otvorjena formalna kriza vlade nacionalnega bloka. Pogajanja sama nad vse jasno potrjujejo činjenico, da sedanja vladina večina v skupščini ne odgovarja več niti interesom države, niti onim stranke. Vlada nacionalnega bloka, ki je imela nalogo, da s krepkimi zakonskimi merami prisili največje hrvatsko stranko k spoštovanju zakonov, ta vlada je izgubila svoj razlog obstoja v tistem hipu, ko je izpremenila HSS svoj program v zmišlu priznanja monarhije in državnega edinstva. Glavni cilj vlade je dosežen in njena mislija končana. Radikalna stranka, ki se je pri dosegu tega cilja spretno poslužila skupine samostojnih demokratov, mora sedaj svoj uspeh do konca izkoristiti in najti pota za likvidacijo hrvatskega vprašanja, brez česar je resno delo na uređitvi države nemogoče. Pri tem je radikalna stranka dala prednost velikim državnim interesom pred neko fiktivno večino. S tem je bila usoda koalicije s samostojnimi demokrati zapečaten. Po ta radikalne in samostojne demokratske stranke so se ločile v hipu, ko je Pavle Radić svečano objavil kapitulacijo hrvatskega republikanizma in separatizma. S to kapitulacijo je bila dana radikalni stranki nova možnost za njeno nadaljnje delo v prid utrditve države. Znatna večina radikalov je razumela, da je sodelovanje s Hrvati edin izhod iz situacije, ki je bil dosežen z globokim preokretom politike HSS. To so nalagali najvišji interesi države in monarhije. V kolikor niso tega razumeli vsi radikali, je bila tu krona, da usmeri vso stvar na pravo pot. V tej smeri so se pričela oficijelna pogajanja med radikali in radićevci. Pogajanja trajajo mogoče dalje, kakor pa se je pričakovalo. Agonija vlade nacionalnega bloka je pač dolga in bolesta, toda pogajanja se morajo končati s popolnim uspehom. Radikalna stranka ima usodo sporazuma v svojih rokah. Od nje v prvi vrsti zavisi vse, ker si je težko misliti, da bi stali radićevci kakke take pogoje, ki jih radikali iz strankarskih razlogov ne bi mogli sprejeti. Sicer pa mora radikali tudi v takem slučaju žrtvovati nekaj strankarskih interesov v korist državnih. Vsako pretirano varovanje strankarskih interesov bi v sedanjih prilikah pomenilo uničevanje misije, ki jo je prevzela radikalna stranka in ki je tolikokrat prejela zaupanje krone.

Solunski škandal.

RAVNATELJ NAŠE CONE V SOLUNU — JAVNO ZAGOVARJA GRŠKO STALIŠČE.

Ni dolgo tega, ko so bila pretrgana oficijelna pogajanja med Jugoslavijo in Grško, ker ni hotela Grška udovoljiti niti najbolj upravičenim zahtevam Jugoslavije glede solunske cone. Da podkrepí svoje stališče, je naša vlada podvzela široko publicistično propagando in uspelo ji je, da so Angleži in Francozi simpatično presojali jugoslovnsko stališče glede proste cone v Solunu in časopisi so tudi že poročali, da je tako partiška ko tudi londonska vlada prijateljsko svetovala v Atenah, da se pogajanja z Jugoslavijo obnove in ustreže najbolj upravičenim željam Jugoslavije.

Vsi ti uspehi pa so nakrat popolnoma zaigrani Direktor naše cone v Solunu, g. Sava Božić, je namreč napisal v solunskem listu »Le progrès« od 2. t. m. članek, v katerem trdi, da Grčije ne zadeva prav nobena krivda, če naša cona v Solunu še ne odgovarja zahtevam jugoslovnskih trgovcev. Krivda da leži samo na jugoslovnskih strani, ker da je prišel jugoslovnski inženir mesec dni prekasno in ker bo poročilo o potrebnih gradnjah s tozadevnim proračunom odposlano v Beograd šele te dni. Nato si dovoljuje g. Božić velik poklon grškim oblastvom, ki da najprisrčneje podpirajo vsa jugoslovnska stremiljenja. Nato navaja g. Božić, kaj da se bo vse zgradilo in seveda zadosti tudi svojim velesrbskim težnjam, ko mu je naše pri-

stanišče v Solunu samo srbsko pristanišče in naše železnice le srbske železnice.

Tako je naš uradnik z enim člankom ovrgel vse jugoslovnske trditve in naša prizadevanja za izboljšanje solunskega pristanišča mora tuji svet odkloniti, ko pa sam jugoslovnski ravnatelj naše cone pravi, da je pravica na strani Grkov.

Naša država plačuje torej zato ravnatelja pristanišče cone v Solunu, da jo ta pred vsem svetom kompromitira. Pribiti je treba, da je bilo grkofilstvo g. Božića znano, da pa se ni nihče zmedil za proteste solunskih trgovcev naše narodnosti proti ponašanju g. Božića. Ta je ostal dalje ravnatelj celo potem, ko je naš solunski konzulat podal proti njemu ovadbo in niti ovadba trgovske zbornice v Solunu mu še ni škodovala.

Pa je že tako, da je zunanje ministristvo ravno tako ko generalna carina domena gotovih ljudi in da zato ne pomagajo nobene pritožbe, dokler ni narejena nepopravljiva škoda.

Solunski škandal, ker to ime zasluži izdajalski nastop g. Božića, je obenem tudi škandal naše uprave, ki se meni za vsako najmanjšo partizansko stvar, ki pa spi, kadar ji najbolj ugledni državljani prinašajo pritožbe o njenih organih. Ali teh škandalov res še ne bo konec?

Brez logike.

Dosti nelogične in brezmiselne politike je že doživela Jugoslavija, toda čast in slava samostojni demokrati stranki, da nas je obogatila z novo nelogično politikom.

Ni še dolgo od tega, ko so vsi samostojno-demokrati listi trdili dan na dan, da je izdajalec in največji državni zločinec tisti, ki se veže z radićevci.

Nakrat pa so doživeli samostojni demokrati veliko iznenadenje in pričela so se oficijelna pogajanja med radikali in radićevci. Tedaj niso več govorili samostojni demokrati, da so proti radićevcem in da je vsakdo, ki samo pogleda radićevce defetist in izdajalec, temveč v vseh vižah so začeli zatrjevati, da so pravzaprav oni edini pravi pristaši sporazuma. In v Sisku se je povzpelo g. Pribećević celo do trditve, da je on najbolj za sporazum, ker hoče ne samo, da so si

Srbi in Hrvatje bratje, temveč, da postanejo sploh eno in isto.

Cepprav pa so samostojni demokrati tako lepo deklamirali o svoji pripravljenosti za sporazum, vseeno niso dosegli tega, da bi bili radićevci pripravljeni se z njimi pogajati. Nastala je zato za samostojne demokrate nevarnost, da bodo potisnjeni v ozadje in da izgube pomembnost.

Tedaj so začeli samostojni demokrati zahtevati, da se ne pogajajo radikali sami z radićevci, temveč da se pogaja »nacionalni« blok, torej tudi samostojni demokrati. Radikali so samostojnim demokratom ustregli in skušali doseči, da se vrše pogajanja med nacionalnim blokom in radićevci. Ker pa so radićevci to odločno odbili, so odnehal tudi radikali in samostojni demokrati so bili potisnjeni v stran. Tedaj pa so bili samostojni

in moderni drami. V tem smislu je bil njegov Montfleury pretežak, kot Strelec (»Pri Hrastovih«) prepričevalen in resnično originalen, igral je Milisava, Afanazija Matvejića, Fjodorovića vse manj močno kot Rožmanovega Janeza, ki je svojevrsna kreacija vesele Golarjeve zgodbe. Njegov rastoči razvoj ga je priljubil in ga srečamo prav pogosto na odru. Mitrić (»Moč teme«), drugi hlapec (»Pepehu«), sel (»Lizistrata«), član gledališča, premišljen, a manj srečen Jurković v »Narodnem poslanec«. Torej pestra in najraznovrstnejša zaposlenost. Upati je, da nadarjenega igralca hvala ne bo pohujšala in graja le ohrabril. Kdor pusti vse in gre na varljive oderske deske, ta je svojo pot dobro spoznal.

Se vedno gibek, humorja poln koraka lahkotnih korakov čez oder, nestor Danilo. Čudovita, nezlomljiva moč naše starejšeg igralске generacije. V seziji ni bil preveč obremenjen. Virtuozno pa je podajal karakterne epizodne vloge. Jodelet, Tasa, praktikant (»Sumljiva oseba«), je rojen pravilničar (Kraljevski tajnik), dober, a manj gorenski Jernejec pri glasovno itak zelo neenotno igrani »Vdovi Rošlinski«, bravurozen Sima Sokić v »Narodnem poslanec«.

Izdelane tipe je prinesel g. Peček. Cuigy, originalen Friderikov pisar (»Veronika«), prvi brat v »Pepehu«, atenski svetovalec, doktor v »Roka roko...« in karakterno nepogojen, a igralsko zelo zanimiv Sreta, novinar. G. Peček je tvorno gibek, intuitivno zadene kreacije in je dober opazovalec življenja. Mladostne ljubimce je tudi v pretekli seziji predstavljala g. Drenovec kot Kristjan, v ponovitvah (»Hasanaginica«), kreiral je Djoka, snubca, viteza Sevnčana, drugi brat v »Pepehu« (dobra mladinska vloga), harlekin, fin dr. Ivković v »Narodnem poslanec«. Bil je v grupi onih, ki so se največ udeležili

demokrati vsi iz sebe in pričeli so radikalom očitati izdajstvo, ker niso mogli doseči, da bi se samostojni demokrati pogajali z radićevci.

Taka je torej logika samostojnih demokratov. Kdor se pogaja z radićevci, je izdajalec in izdajalec je tudi tisti, ki ne doseže, da bi se samostojni demokrati pogajali z radićevci. Z drugimi besedami: Tisti, ki ne pusti, da bi postali samostojni demokrati izdajalci in separatisti, je tudi izdajalec.

Ni težko uginiti, kje tiči vzrok za to neverjetno logiko. Politika samostojnih demokratov spada med one mizerne politike, ki more živeti le od vlade. Če izleti ta stranka teroristov iz vlade, potem je njene slave za vedno konec. Ker kako bi v opoziciji terorizirali in kako bi v opoziciji pritiskali na denarne zavode, da jim plačujejo njih tisk. Vse to je v opoziciji nemogoče, vse to še pa je sila samostojne demokratske stranke in zato je njena deviza: Kaj programi, kaj načela, kaj logika, samo da smo v vladi, samo da imamo moč — vse drugo je egalno.

Ker pa mora priti enkrat čas, ko morajo druge stranke uvideti, da za nje nima pomena umetno vzdrževati tujo stranko, mora priti tudi to, da postanejo samostojni demokrati peto kolo in da odlete iz vlade.

In ta trenutek je sedaj prišel in nobena sila ga ne zdrži več. Najmanj pa glupa »logika« mizerne samostojne demokratske stranke.

Politične vesti.

== Pogajanja za sporazum. O sobotnih pogajanjih med radikali in radićevci ni bil izdan noben komuniké. Novinarjem je sicer Pavle Radić izjavil, da »so se pogajanja uspešno nadaljevala in da je bil v vseh vprašanjih dosežen sporazum«, toda posebnega komunikéja ni bilo. To se je tolmačilo s tem, da so se delegati že v vsem dogovorili in da so morali dobiti sedaj sankcije svojih klubov za vse dogovorjeno. Zato je imel v nedeljo sejo poslanski klub Hrvatske seljačke stranke, dočim je imel radikalni klub sejo v ponedeljek. Ko bodo delegati doznali za mišljenje obeh klubov, se pogajanja v torek nadaljujejo in tedaj bo skoraj gotovo tudi podpisani protokol o doseženem sporazumu. Po zatrdilu vseh obveščenih oseb je bil sporazum v vseh glavnih vprašanjih že dosežen in je treba rešiti le še postranska vprašanja, ki pa so tako podrejene važnosti, da bi jih mogla reševati že vlada RR. — V kolikor se ve za razpoloženje v radikalnem klubu, se trdi, da so bosenski radikali celotno proti sporazumu, vojvodinski pa le deloma. Gotovo pa je, da je večina radikalnega kluba za sporazum. — Glavno in odločilno besedo pa si je pridržal Pašić in njegov sklep bo mednarodni, če je konsolidacija Jugoslavije nastopila ali ne. V sled silnih zunanje-političnih vzrokov, ko tudi vsled pritiska visokih krogov ni misliti, da bi Pašić odbil sporazum in postavil svojo stranko v neugoden položaj, kar bi se zgodilo, če bi morala javnost smatrati večdnevna oficijelna pogajanja radikalne stranke za neresna. — Končno bodi še pripomnjeno, da o samostojnih demokratih sploh govora ni, ker ti so odigrali enkrat za vselej.

== »Politika« piše o položaju samostojnih demokratov: »Ena glavnih težkoč v pogajanjih je prihajala od samostojnih demokratov. Včeraj pa je bilo tudi to vprašanje odstavljeno z dnevnega reda in sicer na ta način, da se ne ozira v sedanjem trenutku na samostojne demokrate kljub vsemu priznanju, ki jim ga dajejo radikali za njihovo sodelovanje pri izgradnji države, kot na skupino, ki ne odgovarja kombinacijam. Samostojni demokrati do včeraj niso jasno pokazali, kako vlogo nameravajo zavzeti v bodoče. Politični krogi splošno pričakujejo, da bodo samostojni demokrati sami podali ostavko in sicer po eni verziji že danes, po drugi pa po kraljevem povratku. — Zanimivo je to, da beograjska »Reč«, ki je pod kontrollo dobro informirane beograjske javnosti, ni nikakor optimistična, dočim pa je zagrebški in

ljubljski samostojno-demokrati tisk zelo optimističen. Da koraka vsem na čelu z neresničnimi vestmi »Slovenski Narod«, se razume samoposebi.

== Tolazba za analfabete. V hipu, ko ima SDS izlete iz vlade, piše »Slov. Narod« o kolosalnem razvoju samostojne demokratske stranke na Hrvatskem. Za punstni čas bi bila taka poročila čisto primerna zabava, danes pa jih ni mogoče drugače označiti, kot smešno tolazbo za analfabete.

== Tudi ta je dobra! »Slovenski Narod« piše, da stoji SLS ob razvalinah svojih nad, ker ne pride v poštev pri sestavi nove vlade. Ali mar pridejo v poštev gospodarji »Slovenskega Naroda«, da se hoče ta častikarska ruina poruševati iz drugih? So morda pokopane nade SLS glede vstopa v vlado, toda zato pa je čisto gotovo, da za SDS niso pokopane le nade za daljno udeležbo v vladi, temveč tudi vsak up na njen obstoj!

== »Samouprava« vehementno napada »Orjuna«, ker je ob priliki pogreba italijanskih vojakov kritikovala postopanje naših oblastí. »Samouprava« pravi tudi med drugim: Ta izpad ljubljanske »Orjuna« je tembolj obžalovati in obsojati, ker je naperjen proti italijanskemu narodu, ki je doprinesel tako, kakor naš, za sveto stvar svobode strahovito žrtve in pripomogel v veliki meri do zmage onih idej, ki so prinesle našemu troimenemu narodu svobodo in naši državi vstajenje iz groba sužnosti. Med našo državo in Italijo obstoje prijateljski odnosi radi velikih in mnogoštevilnih interesov, ki silijo naša dva naroda do takih odnosov, izpad ljubljanske »Orjuna« pa je samo v stanu omajati voljo obeh narodov za prijateljske odnose, ki jih jim dikтира že sam zdravi razum in interesi njihove politične in gospodarske bodočnosti. Do takih pogubnih rezultatov mora dovesti nerazumna zaslepljenost in nebrzdano zlohotenje! Trdno se nadejamo, da si prijateljski italijanski narod tega surovega in absolutno nezaželjenega izpada nebrzdanih ljudi, kakršnih je najti pri vseh narodih, ne bo vzel resno k srcu. Preiti in pozabiti ga je treba, kakor mračno senco, ki se je pojavila za trenutek na jasnem horizontu prisrčnih in prijateljskih odnosov med našima državama, ki pa ni bila sposobna omajati teh odnosov. Kajti naš narod dobro ve in pomeni, da se je kri hrabrih Garibaldijevih četnikov še za časa bojev za čisto srbsko svobodo mešala s krvjo naših junakov. Tega svetega dolga naš narod nikoli ne pozabi. — Komentat prepuščamo »Orjuna«.

== Nemčija proti vzhodnemu garancijskemu paktu. Nemška ljudska stranka, kateri pripada tudi nemški zunanji minister Stresemann, je objavila smernice svoje politike z ozirom na zadnjo Briandovo noto. V teh smernicah odklanja ljudska stranka vzhodni garancijski pakt ter se je s tem bistveno približala ekstremno-desnim nacionalistom. — V sled tega je nasprotje med obema strankama zelo padlo in vzhodni garancijski pakt je s tem onemogočen. Socialno-demokrati »Vorwärts« obsoja novo politiko ljudske stranke ter pravi, da se je vsled notranje-političnih težkoč naredila zunanje-politična napaka. Novo politiko ljudske stranke bo smatrala tajna kot oficijelno nemško politiko, kar bo imelo za Nemčijo le slabe posledice. — Govori se, da je Stresemann prvotno nasprotoval novi politiki in predlagal, da bi se šele po vstopu Nemčije v Zvezo narodov izpremenila zunanje politična smer nemške politike. Končno pa se je Stresemann udal in si s tem rešil portfelj.

== Abdelkrim odklonil španske mirovne pogoje. Fašistovski direktorij Španije je ponudil Abdelkrimu mir pod sledečimi pogoji: 1. Španija plača 4 milijone pezet odškodnine. 2. Priznanje avtonomije Rifa pod suvereniteto Španije. 3. Zgraditev pristanišča v Alhucemas in železnice, ki bo vezala Melillo z rudniškim ozemljem. Ti rudniki naj bi padali mednarodni družbi. Abdelkrim je te pogoje, ki jih je stavil že pred tremi leti tedanji španski minister Alba, odklonil in obenem španski vladi sporočil, da je v njegovem ujetništvu 1873 Špancev.

Prosveta.

DRAMSKA SEZIJA 1924/25.

Največ režijsko zaposlen je bil g. Šest. On je liho, nevidno gonilo za kulisami, pognojevo z znojem stotin skušenj, nastopov in prepajenosti z žrtvami, ki fizično in duševno črpa jo moči neumornemu oderskemu krmarju. Povodom petdesetletne rojstne proslave pisatelja Ks. Meška je režiral dramo »Pri Hrastovih«, s skoro razkošnimi sredstvi in minicijoznimi detalji »Veronike Deseniško«, nadalje dr. Lahovega »Pepehu« z nekoliko pogrešno kulisirjo, Aristofanovo komedijo »Lizistrato« in »Sestero oseb«. Slednjo iznajdljivo in zanimivo. Globok studij, svetsko znanje in dobro poznavanje moderne drame je odlikovalo Šestove režije. On je pridna čebela, ki nosi iz vseh krajev in velikih odrov nove izkušnje in pridobitve na domačo sceno. Pri tem putuje na svoje stroške. Naj bi javnost in merodajni faktorji to dejstvo primerno upoštevali. Igralsko je bil g. Šest malo zaposlen. Epizodna vloga v »Zori« — dan — noč, Akim, Garda Miladin, režiser gledališča. V slednji vlogi je bil to, kar je izmed mnogo zaposlenih je navesti g. Skrbina. Stotnik Carbon de Castel-Jaloux, Bonaventura, Kralj devete dežele, Keržencev kot glavna in najboljša kreacija, Filurgos, rektor Kroll, sin v »Sestero oseb...«, prelutkarski kapitan in Spira. Režiral je »Misel«. On ustvarja zavestno, premišljeno, včasih zaboli premočna miselnost.

Dozda najuspešnejšo sezijo je imel g. Cesar. Očividna igralska ambicija. Po Verovškovi časih nismo več videli pristnih narodnih tipov na odru. Cesar izpolnjuje kar najuspešnejše nastalo vrzel. Pozna kmeta, je svež in naraven in tudi v malenkostih iznajdljiv. Nekam tuj in trd je še v klasični

vali v ponovitvah. — G. Gregorin je igral prvega mušketirja v »Cyranu«, krepko Toneta (»Pri Hrastovih«) Hermanovega kancelara, Pepehu, Gašparja, krmarja v »Roka roko...« in je nastopil pri ponovitvah. V pretekli seziji ni imel prilike močnejše udeleževati svoj kipeč temperament in nadarjenosti. — G. Medven je nastopil v štirih manjših vlogah (Valvert, tretji minister, sekretar in Mladen) ter v nekaterih ponovitvah. Za mladega igralca vsekakor preozko odmerjen delokrog. — G. Plut zastopa komično »stroko« in ljudske tipe. Mešan v Cyranu, dobra maska kot Josu, pandur, Nedar, oskrbnik, prvi hlapec, Tomažin in Paradon. Je dober epizodist. — G. Jan je nastopal večinoma v mladostnih vlogah kot sin, pastir, Pavlino, sluga Vasiloj, Tinče in podobno. Je uporabljiv talent z nežnimi registri in mehkim čustvovanjem. — V manjših vlogah so nastopali še gg. Sanein, Jerman, Zagar, Kosić, Murgelj in Rakar. — G. Osipović je predvsem režiral. »Moč teme« manj srečno, »Zoro, dan, noč« dobro, a z otipljivimi pogreškami, posrečeno pa »Roka roko umi«. V vlogah je prišel zlasti figurativno do veljave. Ves moški in ženski ansambl je bil v splošnem prav močno zaposlen, število predstav izredno visoko.

Izmed ženskih moči (14 po številu, moških 22 igralcev) je kreirala ga. Saričeva Roksana kot nežno, ljubko precljivo z drobnim plamenčkom svojega temperamenta, igralsko kočljivo psihološki tip Anice (»Pri Hrastovih«) je rešila uspešno, kot Ana (»Zoro, dan, noč«) je pokazala vso svojo veliko igralsko tehniko, svetski nastop in v najodličnejši meri svojo odersko sigurnost. Če bi bile njene kreacije razgibane po ognju močnejše doživljaja, bi gledali Veroniko, ki jo ni mogel bolj verno gledati pesnik. V »Lizistrati« je kreacijo Kalonike imenovati med

najbolj srečnimi. Končno Silvija v Benaventovi komediji. Magdo je igrala ga. Nablocka. Salonske dame, demimondke in ruski ženski literarni tipi so njena osobita domena. In največ (»Paglavka«). V »Stričkovih sanjah« je kreirala Zino, v Pirandellu. S Konno Mirino in pastorko v »Pitandellu«. S Kolombino je zaključila svoje vloge. — Ga. Juvanov je z redko nesebičnostjo igrala najrazličnejše vloge, tudi take, ki ne zadevajo njene močnejše strani. Krepke, sočne realitike in neizumetničenega igralskega naturala. Njene kreacije so: Mati Marguerita, Ti lika, Anisja, Brigita, Nastasja Petrovna, strežnica Maša, druga atenska žena in verna, živa vdova Rošlinka, njena najmočnejša vloga preteklega sezijske. Vmes manjše vloge in ponovitve. Kot je ga. Nablocka težko pogrešljiva v moderni komediji in svetskih karakterjih, je ga. Juvanova dragocena moč za domače in naturalistične tipe. — Ga. Cirila Medvedova je nastopila kot Liza v »Cyranu«, stara Mica, Andja, Sida v »Veroniki«, Marja Aleksandrovna, Darja Vasiljevna, v naslovni vlogi »Lizistrati«, kot Madame Heltsch, gospa Pacetova in Donna Sirena. Prastične vloge so bile srečnejše od ostalih, ki so mesto ma (Sirena) zadele na nepravo razumevanje. Gdč. Angela Rakarjeva nosi skoro izključno ženske intrigantske vloge in klepetave ženske. Bila je duenja Roksane, mati v »Zoro, dan, noč«, Sofja Petrovna, Matrona, zločestica, babica, Marina, teta i. dr. Ona je po zrtvovala in skromna, nepotrebno in kvarno pa je, če se jo »specijalizira«. — Ga. Rogozova je ustvarila v »Hasanaginici« svoj najboljši tip, bila je vsled »debelez« režije predrastična Akulina, kreirala je Marico v »Sumljivi oseb«, v ruski drami se je obnesla kot Tatjana Savelova in v nekaj manjših vlogah ter ponovitvah. Za vloge največ in mladostnih ljubimk sta si delili vloge gdč. Maša Slavčev-

Dnevne vesti.

PODRŽAVLJENJE LJUBLJANSKEGA KONSERVATORIJA.

Na drugem mestu objavljamo poročilo o delovanju Glasbene šole in konservatorija Glasbene Matice. V vsakem oziru uspešno je to delovanje in vsi vemo, da bi bilo še neprimerno uspešnejše, če bi imela Glasbena Matica dovolj sredstev, če bi bil konservatorij podržavljen.

Vse slovenske politične stranke so se že izrekle za podržavljenje konservatorija Glasbene Matice, toda vedno je ostala ta zahteva neizpolnjena, ker da ni denarja.

Ta argument je absolutno jalov. Če je mogoče to, da plača Slovenija na desetine milijonov dinarjev davka več, kakor je po proračunu predvideno, potem bo tudi mogoče dobiti par stotisoč dinarjev več za slovensko prosveto, kakor pa je v proračunu predvideno. Vsaj mi ne moremo razumeti, zakaj bi smela Slovenija samo več plačati, ne pa tudi več prejeti.

Na drugi strani pa tudi vemo, da bi se dalo v državi silno mnogo pristižiti. Če bi država skrbelo, da pade draginja živil, potem bi samo vojno ministrstvo moralo prihraniti par sto milijonov. Vsaj se upa dobiti samo od stedenja pri avtomobilskih voznikih 80 milijonov, pri ministrskih cigaretah pa 20 milijonov dinarjev.

Denar je tu, samo dobro voljo je treba imeti, da se ta denar najde. In zato pravimo, da je samo slaba volja strank kriva, če še do danes ni podržavljen konservatorij Glasbene Matice. Najslabšo voljo pa izkazuje ona stranka, katere šef je prosvetni minister in ki ima sam dovolj možnosti, da najde potreben denar za podržavljenje ljubljanskega konservatorija.

In ker se to še do danes ni zgodilo, zato ni pretirano, če se reče, da SDS nima smisla za napredek slovenske kulture. Da slovenska javnost to mirno trpi, pa je sramota slovenske javnosti in enkrat treba tudi to pibiti!

Proslava tisočletnice v Zagrebu. Milenij je praznovan Zagreb na sijajen način. Vse mesto je bilo okrašeno s hrvaškimi trobojnicami in cveticami. Ob pol osmih zvečer so se zbrala na Wilsonovem trgu sokoška in druga kulturna društva ter deputacije raznih korporacij. Priredili so po mestu povorko, ki se je, kakor trdijo, udeležilo nad 70.000 ljudi. Slavnostni govor je imel sokol dr. Rudolf Horvat. Govor je izval veliko navdušenje in gromke salve aplavza. Nato je zaorila iz tisoč in tisoč gri pesem »Lepa naša domovina«. Slavnost je zaključila veselica na dvorcu hrv. Sokola.

Iz državne službe. Premješčen je od agrarnega urada v Zagrebu za referenta k mariborski oblasti geometer Pajo Bošković; mariborski oblasti je dodeljena uslužbenka agrarnega urada v Mariboru Marija Pfefer.

Naredba glede nečitljivih podpisov. Prometni minister je izdal sledečo naredbo: Opaža se, da se železničarske osebe ne podpisuje različno, tako, da podpisov na dokumentih in aktih ali sploh ni mogoče čitati, ali pa se jih čita le z največjo težavo. Opozarjamo vse osebe, da se podpisuje v bodoče jasno in čitljivo. Vsak, kdor se pregreši, bo kaznovan brez ozira na njegov položaj.

Učiteljski kongres v Beogradu. V četrtek, dne 9. t. m. se prične v Beogradu učiteljski kongres, ki bo trajal tri dni. Udeležnikom je dovoljena po železnih četrtinskih vožnjah, po parobrodih pa polovična.

Uničujoča sodba univerzitetnega profesorja o letošnjih maturantih. Neki univerzitetni profesor, ki je prisostvoval letos na več srednjih šolah zrelostni izpiti, kot odposlanik ministrstva, opisuje v listih svoje misli takole: »Letošnji zrelostni izpiti so se mi zdeli slabši, kakor kdaj popreje. Ta utis so dobili tudi moji kolegi, ki so se vrnili te dni od zrelostnih izpitov iz raznih krajev države. Pripovedujejo neverjetne stvari o intelektualni nezrelosti kandidatov. Z in-

telektualno nezrelostjo je čisto združena moralna nezrelost. Od ortografije do sloga priča vse o intelektualni in kulturni zaostalosti naših maturantov. Kakšna intelektualna bodočnost nas čaka?«

Ugovor zagrebskih gostilničarjev zavrnjen. Zagrebski gostilničarji so, kakor smo poročali, vložili ugovor proti cenam, ki jih je določil mestni odbor za pobijanje draginje. Odbor je ugovor zavrnil.

Povišanje železniških tarifov v Avstriji. Generalna direkcija avstrijskih železnih železnic pripravlja povišanje vseh železniških tarif. Osebnih tarif se zvišajo 10%, blagovnih pa od 5 do 15%.

Polijska racija v Beogradu. Te dni je podvela beograjska policija racijo, ki je imela naravnost sijajen uspeh. Policijski organi so prignali na urad 120 ljudi, samih sumljivih tipov, vlomilcev, žeparjev, goljufov in »lahkih« žensk. Med njimi je bilo mnogo takih, ki so jih že dolgo časa iskali. V nekaterih predmetnih beznicah je bilo naslednji dan puho in prazno, ker so bili uapšeni vsi stalni gostje.

Evakuacija Porurja. Nemški listi poročajo, da izprazniijo francoske okupacijske čete Gelsenkirchen in okolico okrog 15. julija t. l.

Otok Wight v nevarnosti. Angleški geologi zatrjujejo, da je otok Wight, ki leži ob angleški obali pred Hampshiro, v nevarnosti, da ga razcepijo v doglednem času valovi atlantskega oceana na dva dela, nakar izgine del pokrajine okrog luke Solent pod vodo.

Umrljivost na Dunaju. Meseca maja je umrlo na Dunaju 1920 oseb proti 2177 v mesecu aprilu. Meseca maja lanskega leta je umrlo 2127 oseb, umrljivost na Dunaju se je torej zmanjšala.

Obravnava zoper Mencio Carnicu. morilko macedonskega voditelja Panice bo, kakor poročajo z Dunaja, že dne 1. avgusta. Zdravstveno stanje morilke je brezupno, bolezen na ledvicah in pljučna tuberkuloza se je tako poslabšala, da bi obravnave, ako bi se vršila pozneje, mogoče sploh več ne dočakala. Prošnja njenega zagovornika, da se preiskovalni zapor ukine, je bila odbita.

Velika nesreča v Bostonu. V soboto ob 4. zj. se je zrušilo v Bostonu petnadstropno poslopje »Pickwick-kluba« ravno ob času, ko je praznoval klub v lokalih obletnico proklamacije ameriške neodvisnosti. Vseh 200 udeležencev je bilo poškodovanih. Stiri deset jih je že umrlo. Katastrofo je povzročilo dejstvo, da je bil pri podzemskih delih izpodkopan temelj.

Hude nevihte v Gornji Italiji. V petek in soboto so divjale v Gornji Italiji posebno v Milanu in okolici, hude nevihte. Ciklonu podoben vihar je odnašal strehe slabejših hiš po deželi in ruval drevesa. Na cesti Milano—Bergamo je podrli 32 platan, tako, da je bil promet z vozovi nemogoč. V Cremonazi je bilo kakih 10 oseb ranjenih od opek, ki so padale s streh. V Vareseu in okolici je padala pol ure debela toča.

Podrobnosti o vlamu v zakladnico bazilike Sv. Petra. K vlamu v zakladnico bazilike Sv. Petra v Rimu, iz katere so, kakor smo poročali, odnesli tatovi za tri milijone lir dragocenosti, poročajo sledeče podrobnosti. Tatovi so prišli v zakladnico skozi luknjo, ki so jo izkopali iz dvorane nad zakladnico skozi strop. Historične dragocenosti so pustili v lomilci nedotaknjene. Ugotovilo se je, da je spalo v poslopju več delavcev, ki so zaposleni pri restavracijskih delih. Luknjo je bilo treba kopati več dni, ker je zih izredno debel. Podnevi je bila luknja pokrita z nekim zabojem. Policija misli, da je tatove iskati med 30 delavci, ki so bili zaposleni v bližini dvorane. Nekaj jih je že aretiranih. Vratar je čul ponoči pred poslopjem avtomobil, zato je verjetno, da so se ga poslužili vlomilci. Tatovi so delali z najmodernejšimi vlomilnimi sredstvi. Na rokah so imeli rokavice, zato ni najti nikjer nobenega odtiska prsta.

Mednarodni goljuf. Po Beogradu se je potikal zadnje čase neki Josef Weissmann, ki se je klatil že po vsem svetu, in za katerega se zanimajo državna pravdnstva več držav radi velikih goljufij. V Beogradu je hodil s potvorjeno na 100.000 Din glasečo se vložno knjižico neke inozemske banke okrog trgovcev ter jim izvajal posojila, češ, da vrne denar, kadar mu izplača banka njegovo vlogo. Nasledil mu je več kalika nov, tako, da je osleparil beograjske za 260.000 Din. Končno so ga prijeli in vtaknili v preiskovalni zapor. Toda tiček je bil tako zvit, da je osleparil celo svojega advokata za 8000 Din in s tem denarjem pobegnil iz preiskovalnega zapora.

Roparski napad na tovorni avtomobil. V soboto ob 11. uri dopoldne je bil izvršen na tovorni avtomobil neke milanske tovarne za plin v bližini mesta roparski napad. Cesta je bila zabarikadirana in avtomobil, na katerem so sedeli šofer, neki delavec in neki uradnik tovarne, ki so imeli pri sebi plačo za delavce v skupnem znesku 164 tisoč lir, je moral obstati. V tem hipu je skočil iz zasede individvij s šofersko čepico in očali ter puško v roki. Pomeril je na trojico v avtomobilu ter zaklical: »Stojte, sicer streljam!« Takoj nato so se pripeljali v drugem avtomobilu njegovi tovarniki, ki so si z revolverji v rokah prilastili ves denar, nakar so se s svojim tovarišem odpeljali z največjo brzino. Dasi je obvestila milanska policija telefonično vse oblasti bližnjih krajev, roparjem še niso na sledu.

Okraden iznajditelj. Inženier Bernhard Becker, znan nemški iznajditelj v Weimaru je postal žrtev zločina svojih nastavljenec, ki so mu kradli že več mesecev važna pisma, dokumente in risbe o novih iznajdbah. Hišna preiskava pri uslužbencih je ugotovila, da so imeli tatovi zveze z inozemstvom, policija je našla pri njih pogodbe s

tujimi državljani, glasom katerih bi bili dobili uzmoviči velike vsote za razne Beckerjeve iznajdbe. Po sprejemu denarja in voznih listov I. razreda, so jo nameravali popihati s celim štabom nemških inženjerjev v inozemstvo. Glavna krivca Maks Ziener in Artur Gröger so zaprli.

Zločinski morfinist. V Wiesbadenu so prijeli te dni kemika Poppa iz Frankfurta, ker je bil osumljen, da je umoril 18-letno deklico. Popp je umor priznal, povedal je prostovoljno še več, namreč, da je umoril pred mesecem dni še neko 19-letno deklico. Oblasti so ugotovile, da je Popp strasten morfinist, ki je ušel meseca marca iz neke blaznice. Sumijo, da je umoril tudi nekega restavraterja.

Uspešni vlom na Dunaju. Te dni so vlomili neznan storilec v pisarniške lokale stavbne tvrdke Relli na Dunaju. Navrtali so dve blagajni ter odnesli 300 milijonov avstrijskih kron. Vlomilci so prišli in odšli po kanalu.

Inkasant udruženja rezervnih oficirjev — tat. Te dni je prijavil Milorad Nikolić beograjski policiji, da mu je bila pri belem dnevu ukradena iz žepa na zidu viseče suknje listnica z vsebino 3310 dinarjev. Tatvine je obdolžil inkasanta udruženja rezervnih oficirjev Spasaja Pejića, ki je po kratkem taženju priznal in povedal, kam je denar skril, nakar so ga šli detektivi iskat ter ga na veliko veselje Nikolića prinesli na policijo. Manjkalo ni niti pare. Policija pa se je začudeno povpraševala, kako je anogoče, da je izvršil doslej pošteni inkasant to naivno izvedeno tatvino.

Mlad junak z revolverjem. Na dvorišču gimnazije v Pasingu na Nemškem se je odigrala te dni krvava tragedija. Sedemnajstleten dijak je streljal na kolegino iste starosti ter jo poškodoval smrtnonevarno, nato si je pognal tri krogle v glavo ter se istotako smrtnonevarno poškodoval. Storilec je sin nekega profesorja, deklica pa hčerka nekega advokata. Domneva se, da gre za nesrečno ljubezen.

Zločin pijanega orožnika. Te dni se je primajal po neki beograjski ulici hudo pijan žandar, Marko Ostojić. Pred neko hišo je zagledal služkinjo Marijo Vošnjak, in zahteval se mu je ljubezni. Ker pa je bil po obrazu ves krvav — najbrže od katerega gostilniškega pretepa — se ga je Vošnjakova zbalala ter stekla v svojo sobo. Žandar je skočil za njo ter jo pričel pretepati ter ji groziti z bajonetom. Na njen krik je prihtel gospodar, ki je tekel na ulico po pomoč. Slučajno je naletel na policijskega agenta Radivoja Jeremića. Pogumni detektiv je hitel takoj na pomoč. Pozval je orožnika, da vrže bajonet proč. Na temnem dvorišču se je razvila med njima ljuta borba. Žandar je prizadel agentu več poškodb z bajonetom, agent pa je udaril orožnika z revolverjem po glavi. Ko so prihiteli pasanti ter prižgali luč, sta ležala oba nasprotnika na tleh napol nezavestna. Prepeljali so jih v bolnišnico. Žandarjeve poškodbe so precej težke.

Samomor radi nesrečne ljubezni. Te dni je izvršila na Sušaku samomor 15-letna Darinka Šarinić, izredno lepa in temperamentna deklica. V temni noči je vstala iz postelje ter šla na vrh kamnoloma pri Martinšćici in se vrgla v globoko. Kamnolom je tako visok, da se zvrti človeku v glavi, ako pogleda dol, zato je naravno, da je obležala nesrečna deklica na mestu mrtva. V smrt jo je gnala nesrečna ljubezen.

Usodepolne posledice zakonskega prepira. Privatni uradnik Johann Zingel na Dunaju se je sprl v soboto s svojo soprogo. Iz žalosti radi spora je šel v gostilno ter zapil vso mesečno plačo v znesku dveh milijonov avstrijskih kron, nakar se je vrnil domov ter se je v kuhinji obesil. Ko ga je soproga našla, je bil že mrtev. Gospa Zingel je dobila radi tega tako vehementen živčni šok, da so jo morali prepeljati z rešilnim vozom v blaznico.

Pod nož se je vrgla, da je rešila svojega moža. Djuro Dragojević iz Rusvaje se je vračal te dni s svojo ženo domov. V vasi Krivaja sta sedla v gostilno, hoteč se nekoliko odpočiti. Naletela pa sta na pijanega kmeta Vida Grkinića, ki živi z njima v sovraštvu. Razvil se je prepir, ki se je končal s tem, da je navalil Grkinić na Dragojevića s kuhinjskim nožem. Dragojevićeva žena je prihitela svojemu možu na pomoč. Vrgla se je med nasprotnika, zato pa je dobila suknj, ki je bil namenjen njenemu možu. Smrtnonevarno ranjeno ženo so prepeljali v bolnišnico. Dragojevićeva sta star zakonski par. Njemu je 50 let, njej pa 45.

Iz ljubezni do moža v smrt. Sodni svetnik Božo Milinović v Kotoru je že dalje časa težko bolan. Ko so povedali te dni zdravniki njegovi soprogi, da je izgubljen, jo je to tako potrla, da se je zastrupila. Pustila je pismo, v katerem pravi, da ne more preživeti smrti svojega ljubljeneega soproga, zato umre raje sama preje. Afera je vzbudila po mestu veliko sočutje, pogreb je bil sijalen.

Petnajstletna avanturista. Iz Beograda je bil poslan te dni odgonskim potom v Avstrijo 15-letni Gustav Müller iz Gradca. Dečko je ukradel svojemu očetu večjo vsoto denarja ter se napolil s svojo ljubico, neko 15-letno Madžarko po svetu. Denar je izročil ljubici, ki ga je, kakor hitro se je to zgodilo — zapustila. Tako je ostal mladi pustolovec sedaj sam brez denarja in brez ljubice.

Zakotna tiskarna. V Orešnikovi hiši v Gosposki ulici v Celju so razkrili zakotno tiskarno. Lastnik, korektor in meter je bil sodni uradnik Novak, njegov pomočnik pa neki zlatarski vajenec. Politična oblast je podjetje zapečatila.

Zopet nesreča na našem morju. Nesreča, ki se je pripetila nedavno v kastelanskem zalivu, pri kateri je utonilo šest oseb, naših ljudi ni izničila. Te dni sta vozila 60-letni Duje Požin in 30-letni Plepel na istem mestu ribiški čoln, ki je bil tako natovorjen, da je zadostovala mala sapica in čoln se je

prevrnil. Starec Božin se je boril nekaj časa z valovi, nato pa utonil, dočim se je njegov mlajši tovariš rešil.

Pretep med francoskimi literati. Te dni je prišlo na nekem literarnem banketu na bulevaru Montparnasse v Parizu do hudega pretepa. Banket je bil prirejen na čast nekemu mlademu pesniku. Udeležilo se ga je 150 oseb. Toda že ob začetku so se sprli literati radi šlanka, ki ga je priobčil neki večerni list: »Ali se more poročiti Franco z Nemko?« Beseda je dala besedo in kmalu so si skočili književniki v lase. Razvil se je tak hud pretep, da je moral vzpostaviti red močan oddelek policije. Literati so se pretepali s steklenicami in stoli.

Devišto 12-letne deklice. Desanka, žena Svetozara Djordjevića je prijavila te dni beograjski policiji, da je orožniški narednik Mihajlo Ružić posilil njeno 12-letno hčer Lenko med tem, ko je spala v postelji njegove prilježnice. Tako trdi Desanka in njena hčerka. Orožnik in njegova prilježnica pa trdita, da je deklico posilil njen lastni oče. Orožnikova prilježnica pravi, da je deklica moralno propala, v dokaz temu trdi, da jo je Lenka opetovano nagovarjala, da ji preskrbi kakega moškega. Lenkin oče seveda tudi neče biti kriv. Zdravniška preiskava je ugotovila, da je Lenka deflorirana, gre samo za vprašanje, kdo ji je vzel devištvo, in s tem vprašanjem si belijo sedaj glavo gospoje od beograjske policije.

Ljubljana.

Trgovski nameštenci in uradniki se vabijo na sestanek, ki se vrši v sredo dne 8. julija 1925 ob pol 9. uri zvečer v prostorih Gremija trgovcev v Ljubljani, Aleksandrova cesta (palača Ljubljanske kreditne banke, vhod nasproti kino »Ideal«). Na dnevnem redu je razgovor o volitvah v Obrtno sodišče. K polnoštevilni udeležbi vabi Pomočniški zbor gremija trgovcev v Ljubljani.

Stavbena gibanja. Stavbena zadruga »Stan in dom« je pričela graditi na travniku za državnim vrtom ob Tržaški cesti za svoje člane stanovanjske hiše. Gradbena zadruga »Hera« je nakupila na Kodolijem več stavbnih parcel, ki jih namerava še letos pozidati.

IZ LETNEGA POROČILA GLASBENE MATICE V LJUBLJANI.

Glasbena šola in konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani sta končala šolsko leto 1924/25 dne 27. junija 1925. Koncem šolskega leta je bilo na zavodu 584 gojencev od teh 436 na glasbeni šoli in 148 na konservatoriju. Razen devetih, so bili vsi redovani. Učne uspehe moremo zaznamovati vsaj dobre, saj je dobilo 3/4 vseh gojencev red prav dobro in dobro in to večinoma pred izpraševalno komisijo. Na obeh zavodih je poučevalo 32 učnih moči. Poučevali so sledeči predmeti: splošna glasbena teorija v treh letnikih in šestih razredih, intonacijske vaje, harmonija v dveh letnikih in treh razredih, kontrapunkt, kompozicija, nauk o instrumentih, Battkejeva učna metoda, fiziologija govora, glasbena zgodovina, solopetje, klavir, gosli, vijola, čelo, kontrabas, flauta, oboa, klarinet, rog, trobenta, pozavna, tolkala in orgle. Poleg tega se vaje v igranju, šolski orkester in operna šola. Konservatorij je imel posebni oddelek za izobrazbo učiteljev glasbe na osnovnih, srednjih in strokovnih šolah, ki je štel 9 kandidatov. Vseh predmetov, ki so se poučevali je bilo 24, in jih je posečalo 931 gojencev od teh 608 na glasbeni šoli in 323 na konservatoriju. To večje število nastane, ker so nekateri posečali po več predmetov. Posebno razveseljiv je obisk orkestralnih instrumentov, katerih pouk je posečalo 44 gojencev; na vsak način pa bo treba povzdigniti obisk violine, ki je razmeroma še slabo posečena. Ravnateljstvo je priredilo tekom leta z gojenci 7 internih nastopov in koncem šolskega leta tri javne produkcije konservatoristov. Vpisovanje za novo šolsko leto 1925-1926 bode začetkom septembra. Vse podrobnosti bo javilo ravnateljstvo pravočasno v naših dnevnikih.

Radiofonija.

VIII.

Odgovor na več vprašanj. — Moje skušnje s slušali. — Danes razglašena epohalna iznajdba. — Razno.

Na Dunaju, 2. julija 1925.

Naj podam vkupno nekaj pojasnil na več podrobnih vprašanj. — Tožijo mi, da le s težavo, redko, slabo vlovč celo najbližje evropske postaje. Kaj je temu vzrok? — Smatram, da je aparat dober in da amaterji znajo ravnanj z njim, pa tudi, da je antena povsem v redu. V tem slučaju je treba potrpežljivo in — treba znati iskati. Po navadi je tako: Vtakni obroče (špule), ki so potrebni za zaželeno dolžino valov; tabelo imaš gotovo pri roki. Prižgi vse tri cevke in obrtni oba »iskalca« na 90 stopinj (skala od 0 — 180). Na to približaj prvi obroč z ročico proti drugemu obroču tako dolgo, da začuješ močnejše šumenje. Primi oba »iskalca« in toči levega večkrat od 0 — 180 in nazaj, desnega pa počasi od stopnje do stopnje, dokler v slučaju ne zapiska. To je znak, da si neko postajo vjel. Ko piska z najnižjim glasom, skušaj z levim iskalcem ta glas ojačiti, potem pa potezaj z ročico obroč navzdol, dokler se namesto piska oglasi govor, petje, godba itd. Skušnja te pouči, kako morata kazati oba iskalca, da slišiš najbolje. Enako se šele s poskušnjami prepričaš, kako morajo goreti cevke, da čuješ »ravno prav«. Ako se nič ne oglasi morajo biti razni vzroki. Morda v istem času sploh ni nikakih valov, morda je ravno odmor. Spočetka je tre-

ba potrpežljivo čakati in ne takoj manipulirati z aparatom. — Preišči, ali je vse v redu z aparatom, anodno baterijo, akumulatorjem, ali je slušalo, prav pritaknjeno in ali ni tu kaj pokvarjeno.

Vzroki pa so še drugi!

Cela Koroška n. pr. ima zelo nesrečno lego — vsled visokih gorskih grebenov na vse strani. Elektromagnetični valovi ne grede skozi vse gore z enako silo, ali celo ne. Tako se nahajajo sprejemni aparati in antene v vzhodni take gore nasproti valovom z ene strani — v električni seneci; antena nima kaj loviti ali prihaja valov tako malo in tako slabih, da je treba najobčutljivejših aparatov visoke potence za najmočnejše uspeha. N. pr. na Bledu ob jezeru pod gradom bo težko loviti valove od severa. Karavanke in hribec gradu so vmes in vprašanje je, koliko valov prodira skozi. Ti valovi sicer imajo kakor svetlobni in glasovni valovi lastnost, da se upogejajo, lomijo in grede v drugačni smeri dalje. Vendar dvomim, da morejo s severa doseči anteno pod blejskim gradom. Morejo jo pa doseči od vzhoda, recimo iz Beograda ali Budimpešte. — Mnogo skušnje in poskušnje prinesejo jasnosti za vsakega amaterja posebe. — Na Dunaju n. pr. je skoro cel sedmi okraj jako neugoden celo za domačo postajo; zunanji postaj ne vlovijo mnogi z najboljšo anteno. — Ako torej kdo ne dobiva oddaljenih postaj, ni vselej kriv njegov aparat.

V največ slučajih je vzrok slaba antena. Najobčutljivejši sta dve obliki antene, takozvani L in T-anteni. Morda najboljša je prva, prav napravljen: Do 40 metrov bakrene žice 1½–2 mm debele, napni med dva kola kolikor mogoče visoko nad hišo ali med dvema drevesoma, toda jako dobro izolirano. Vzemi za vsak konec 3–5 takozvanih jajčnih izolatorjev iz porcelana; 4–7 mm vrvice iz konoplje, dobro parafinirane, od druge luknje proga izolatorja do prve luknje drugega itd. in končno v oddaljenosti vsaj 1 m do kola in 2 m do drevesa; drugi konec žice napelji kolikor mogoče daleč od

zida do vstopa v hišo, povsod dobra izolacija. Aparat ne bodi predaleč od prestopa žice v hišo. V hiši napelji izolirano žico.

Pred prestopom dovodne žice v hišo postavi pretikalca proti — streli; eden kontakt vodi anteno k aparatu, drugi pa v zemljo. Tako postane antena dober strelvod. Ne rabi antene ob hudem vremenu, marveč zveži jo z zemljo. — Kdor ne more postaviti antene iz ene same žice, si jo naredi iz dveh koncev v paralelni razdalji 120 do 150 cm in dolžini 12 do 20 m. Žica mora biti na obeh koncih navezana na dva lesena prečna droga, a od tam dalje izolacija v trokotu. Do aparata mora iti žica od enega konca dalje, a od druge kratka vez — ali pa od srede obeh žic združena ena sama žica, da antena naredi podobo velike črke T. — Glavno pa je: dobra izolacija. In zopet važno je: veliko izkušnje ob še večjem potrpljenju. Užitek je potem toliko večji.

(Dalje sledi.)

Gospodarstvo.

DOLOČANJE ŽIVE TEŽE PRI GOVEDU — BREZ TEHTNICE.

Te dni je izšla v slovenskem, srbohrvatskem, nemškem, italijanskem in madžarskem jeziku v žepnem formatu knjižica pod naslovom »Določanje žive teže pri govedu — brez tehtnice«, katere avtorja sta g. Makuc in dipl. agr. A. Jamnik, katere slednji je poznani kmetijski pisatelj, je izdal že več pripravnih in koristnih strokovnih knjig. Knjiga je potrebna vsakemu živinorejcu, ekonomu, prekupecu, mesarju, eksporterju itd. Potreba tehtnice spriče te knjige odpade, pa tudi nobenega računanja ni. Žival je zmeriti po dolžini in na obseg in iz teh dveh merjenj dobljeni števili že sami pokažeta težo. Značilno je, kako si zlasti po sejmih mnogi pomagajo na ta način, da merijo živino z vrvice, nekaj časa stuhljuje in potem uganejo, da bi žival »utegnila« tehtati toliko

in toliko. Omenjena knjižica je sestavljena na podobnem principu merjenja le, da njenemu lastniku ni treba nič »ugibati«, nego ima eksaktne številke, ki mu povedo vse. — Koliko so včasih nepošteni nakupovalci prevarali ljudi, ko so kupovali kar »na čez«, kajti težniti ni povsod in se jih vedno ni mogoče posluževati. Danes pa so vse prevare nemogoče, ker vsak, še tako priprost človek, ki pozna številke, lahko sam dožene živo težo svoje živali in na podlagi tega ve koliko naj zanjo zahteva, ako jo prodaja. Takega pripomočka do sedaj še nismo imeli in gre izdajatelju zasluga, da nam ga je omogočil po neverjetno nizki ceni. Knjigo se dobi po vseh knjigarnah po 10.— Din in pri dipl. agr. A. Jamniku, lastniku Agrarnega biro-a v Ljubljani po 10.— Din (v inozemstvu 11.— Din) s poštnino vred. Oni, ki naročajo po pošti, morajo denar vpsolati naprej.

LJUBLJANSKA BORZA, dne 6. julija 1925.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 63; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 235; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 202, bl. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 265; Merkantilna banka, Kočevje den. 101, bl. 105; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 800, bl. 806; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 68; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 134; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280; 4½% zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20.

Blago: Zaboji za slive, 22½, fco nakladalna postaja Slov. bl. 550; zaboji za slive, 25, fco nakladalna postaja Slov. bl. 750; zaboji za slive, 30, fco nakladalna postaja Slov. bl. 11; zaboji za slive, 33, fco nakladalna po-

staja Slov. 1150; oglje, bukovo, la, fco meja bl. 96; bukova drva, 1 m dolž., lanska sečnja, fco Skopje, 75 vag. den. 30, bl. 30; pse-nica Hardwinter II., fco Postojna trans. bl. 410; korusa sremska, fco nakladalna postaja bl. 180; oves, la, stari, fco Ljubljana den. 325; oves novi, par. Ljubljana den. 250.

BORZE.

Zagreb, 6. julija 1925. Devize: Curih 11.125.—11.225, Praga 169.45—171.85, Pariz 276.50—281.50, Newyork 56.84—57.64, London 277—280, Trst 217—220, Berlin 13.625—13.775, Dunaj 0.08025—0.08145.

Curih, 6. julija 1925. Današnja borza: Beograd 8.95, Pariz 24.06, London 25.05, Newyork 515.50, Milan 19.25, Praga 15.275, Dunaj 0.007255.

× Vinska razstava v Sibeniku. V Sibeniku se vrši od 26. julija do 26. avgusta 1925 vinska razstava, kot del Jadranske razstave v Splitu.

× Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 22. julija t. l. pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave 20.000 kg pralnega mila. — Dne 27. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave stekla. — Dne 30. julija t. l. pri smodnišnici v Kamniku glede dobave 12 hrastovih čebrov; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega stekla; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave barv ter glede dobave raznega drobnega materiala (spage, usnja, sukana, vrvi, cevi itd.); pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave papirja. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Izdajatelj: dr. Josip Hacin

Odgovorni urednik: Železnikar Aleksander
Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

Da, to misel je Georg hitro ovrgel. Sreča je, da je sploh še vjel avto in se peljal z njim; bil je največje upanje zaostalih, četudi so vedeli, da ne more notri. Na ta način izve najhitreje, kako se bo končala vožnja in kaj bo z avtom.

Da se kopa mr. Deacon v reki, to je bil še slišal; sicer bi bil menil, da je on odpeljal avto. Ta se je torej sam od sebe začel pomikati, najbrže, ker je Tom preveč zaloputnil z vrati.

Da vozi avto sto kilometrov, to ve Georg, in prav tako, da je končna postaja približno ob kanadski meji.

Ob tem rezultatu prestrašen, začne iznova tipati po gumbih. Toda že čez nekaj minut spozna, da ni upati na srečen slučaj.

Avto pa ima še vrata na straneh, vsako ploščo je moč uporabiti kot vhod. Morda se mu le posreči priti notri.

Georg torej zopet stopi na slopnjico ob strani in leze počasi kroginkrog avta, kljub silnemu vetru, vleče za vse ročaje, dela razne poizkuse, vse zaman, nobena plošča se ne premakne.

Ko dospe zopet na pločnik, opazi, da so ročaji tudi višje, torej je možnost, zlesti navzgor. To stori, ročaji so tudi zgoraj, po vsej oklopnji stehi, ki je pač nekoliko poševna, a ne dosti. Če vtakne še noge v ročaje, leži

(24) prav udobno, veter piha nad njim, on pa lahko vse opazuje, kar je videti spredaj.

Strojevega tresenja navadno ni bilo občutiti, yoz ima prav vzorna peresa, ali pa kako drugo pripravo, tako da Maksimus ne uporablja pnevmatike kot blazine. Kamnov tu ni, sicer so pa tla zelo neravna, voz prav pošteno skače, toda Georg opazi, da so kolesa ali osi popustljiva; če se desna stran visoko dvigne, se dvigne hkratu tudi leva, tako, da je voz vedno v ravnotežju.

Tako je avto zavarovan zoper zapreke, ki se stavijo kolesom, kaj pa bo, če bo drevil proti kaki skalnati steni?

In pred njim, v preriiji, je neko skalnato gorovje, vsaj tako se spominja Georg. Toda, kaj bo tedaj, o tem rajši ne premišljuje. Skušal si bo rešiti življenje s tem, da bo skočil doli, sicer se razdrobi z avtom. Če je bil še tako močno zidan in urejen primerno tolikim prilikam, nekje je bila vendarle meja.

Pred njim se zasveti precej široka voda. Bila je prerijska reka, ki je prestopila bregove in ko Georg o tem razmišlja, se začno kolesa vdirati in voda brizga bolj in bolj.

V Georgu se zasveti iskra upanja, ker vidi že, kako obliči avto v močvirju. A tega ni nič. Pač so-piha avto, a hitrost se prav nič ne zmanjša in šele sedaj razume Georg, kaj mu je nekoč razlagala Leonor.

Vsaka konjska sila razvija hitrost enega kilometra. Tako so vzpostavili, kakor so želeli in na ravni poti je hitrost ostala neizpremenjena. Če pa je imel avto premagati ovire, strmino ali kaj drugega, tedaj so se vzpostavile potrebne konjske sile same, in hitrost je bila vedno ista.

Zenjalna, izborna iznajdba — le za ta slučaj ne! Kelikor večje delo je imel voz v močvirju, toliko več konjskih sil je razvil — torej »auto« v pravilnem pomenu besede — da se ne pogrezne, pred tem so ga obvarovala spodnja kolesa.

Toda, za opazovanje mima Georg dosti časa. Sedaj pade avto v vodo reke. Če pa je Georg mislil, da bo tu obležal, ker ne bo imel vijaka, se je zopet zmotil. Maksimus je vse boljši, kakor si želi.

Ze natek zadostuje, da se ne ustavi, pomagajo tudi kolesa, ki se vrte silno hitro — avto dospe na drugi breg, spleza navzgor, najprej še v vodi, potem skozi močvirje, in slednjič je zopet na trdni preriiji.

Na isti način prebrodi Maksimus vsake četrte ure rečico, ki so v tem času vse izstopile, čez nekaj mesecev bodo pa brez vode.

Jeleni in antilope beže pred drevečo posastjo. Tam stoji skupina Indijancev, ne vedo prav, ali naj beže ali ne.

Ker pridejo rdečkočrni časih v naselbine, jim avto ni nepoznana prikazen. Je že preveč zavzel ves svet. V Ameriki ga ima vsak večji posestnik, poleg tvojnih avtov.

Seveda, tako ustvarjen, popolnoma zaprt avto, ki z veliko hitrostjo drvi po preriiji, preplava reke in močvirja, to je Indijancem povsem novo, to je »medicina«, čarovnija, raje ga ne napadejo, če bi ga sploh zamogli dobiti na svojih konjih.

Kar zagleda Georg pred sabo gozd. Hitro spleza s strehe in stopi zadaj na pločnik ter se pripravi onemu, ki lahko vodi tudi popolnoma zaprt avto.

(Dalje prih.)

MALI OGLASI

vsaka nadaljnja beseda 50 para.

Oglase

za vse liste naše kraljevine sprejema po originalni ceni. Biro »Reklamac«, Beograd, Knez Mihajlova ulica 11, telefon 2639.

Fizal vseh vrst, suhe gobe, repno seme, kumno, mravljična jajca in druge pridelke kupuje SEVER & KOMP., LJUBLJANA. Cene sporočamo na zahtevo.

Gospodična

poučuje citre proti nizkemu honorarju. Gre tudi na dom. Naslov pove uprava lista.

Municija

za lovsko puško, kaliber 16, ugodno proda Sebenik, Ljubljana, Knezova ulica 28.

Proda se

radi nujnega odpotovanja jako poceni posestvo, obsegajoče 10 ha z gospodarskim poslopjem, njivami, gozdom in velikim hlevom. Pet minut od železnice. Krasen ragled. Posebno pripravo za profesorja ali lesnega trgovca. Eventuelno se odda tudi v najem. Ponudbe na naslov: Anton Zrušček, pošta Mislina, železniška postaja Dovže pri Slovenjgradu v Jugoslaviji.

Revirni gozdar

s državnim izpitom, 34 letno temeljito vsestransko prakso in prvovrstni izpisevali, izvežban tudi v poljedelskem gospodarstvu, ki je vodil samostojno večje revire ter govori slovenski in nemški, želi izpremeniti svojo neodpovedano službo. Ponudbe pod »Revirni gozdar« na upravo lista.

Potne vizume

od strani konzulatov v Beogradu preskrbuje najhitreje za zelo nizek honorar Biro »Reklamac«, Beograd, št. 2639. Po pošti poslani potni listi se takoj vidirajo in se vrnejo priporočeno z doplačilom stroškov.

Abs. jurist

vstopi v odvetniško pisarno. Cenj. ponudbe prosi pod šifro »Vestene« na upravo lista.

Tekstilbazar

Ljubljana, Krekov trg. 10, prvo nadstropje.

prodaja:

FROTIRJE, KREPE, DELENE, CEFIRJE, MIZNE PRTE itd.

po vnovič znižanih cenah.

Kurja očesa

Skladišče v lekarnah ali drogerijah naravnost iz tvornice in glavnega skladišča.

M. HRNJAK, lekarnar, Sisak.

„Opeka“

prvovrstne zidake priporočs

opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pizarna v Praškovi ulici 5, pritiče.

Visokošolec

išče primerne zaposlitve za čas počitnic. Sprejme tudi inštrukcije za jenske izpite (humanist). Ponudbe na upravo lista pod »Visokošolec«.

Ženitev.

Kmet — vdovec — bi se rad oženil. Prednost imajo one, katere posejajo nekoliko premoženja. — Ponudbe s sliko na upravo lista pod »Ekonome«.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priloga potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modro blago, platenine, lepne roba, čestice, solase, toaletno blago. Telefon 913

GAMAUFVOVO umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—. Razpošilja društvo:

»VRTNARSKA ŠOLA« V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmannsky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič, Kane.

K SEZIJ

Brusila za kose znamke „Swatyn“ iz najboljšega brusnega materiala ponuja v preprodajo:

FRANC SWATY

tovarna umetnih brusnih in ostrilnih kamnov Maribor, Jugoslavija.

Naročajte in širite NARODNI DNEVNIK!